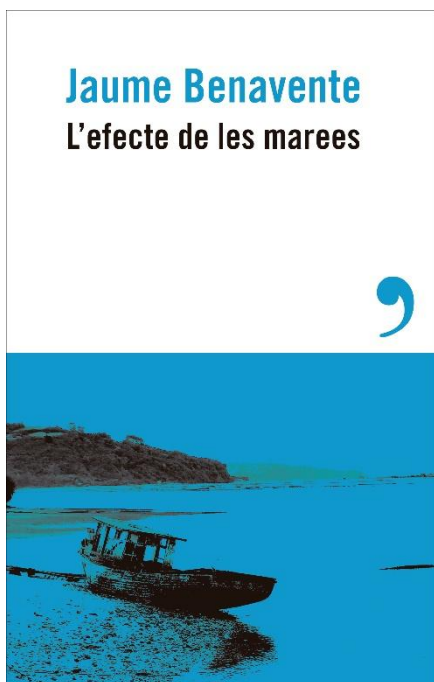

Guia de lectura

L'efecte de les mareas

Títol: L'efecte de les mareas

Autors: Jaume Benavente

P.V.P: 20€

ISBN: 978-84-10455-21-4

Format: 14 x 22 cm

Pàgines: 332

1. Sobre la novel·la

Valdivia, capital de la regió xilena de Los Ríos. Hi plou. I en Claudio Hertel, descendent dels colons alemanys que hi van arribar a partir del 1850, reflexiona sobre els canvis inherents al pas del temps mentre va a comprar els pigments que necessita per pintar quadres d'aiguamolls. I una mica més al sud, a Chiloé, l'arxipèlag batejat pels espanyols com Nueva Galicia, un món fet de llacs, mareas, illes i estuaris (i on també sol ploure), hi arriba un escriptor estranger que conviu en els dos àmbits amb músics, atletes, grangers, periodistes, conductors d'autobús, taxistes o enginyers en un text de múltiples línies argumentals que s'entrellacen. Tot un catàleg de personatges singulars que es creuen i queden relligats en les seves històries: indígenes maputxes, xilots, xilens blancs, valdivians, irlandesos, russos i fins i tot un català. I també el pudú, el cérvol més petit del món, tímid i nerviós, un gran observador dels humans que, des d'una invisibilitat quasi absoluta, exerceix com a element simbòlic, poètic, salvatge i oníric d'un territori tel·lúric i d'un grandios oceà Pacífic que s'hi fon.

Una novel·la coral i polifònica sobre la condició humana, la identitat i els seus conflictes, però també un collage magnífic sobre la recerca de la bellesa i la simbiosi amb la Natura i el paisatge.

L'efecte de les marees forma part d'un cicle narratiu que va començar amb *Una mirada interrogativa i altres textos errants* (2017), va continuar amb la novel·la *Somnis de Valparaíso* (Premi València de Narrativa al 2020 i traduïda al castellà el 2021) i que finalitzarà amb una quarta obra. Els llibres d'aquest cicle són independents entre ells, cadascun té el seu paisatge, personatges i temes propis.

2. Sobre l'autor

Vaig néixer a Barcelona al 1958 però la meva primera infantesa va transcórrer al Brasil, a on la meva família havia emigrat. Actualment resideixo a Barcelona, encara que podria acabar vivint a les Açores, Irlanda, Valdivia o alguna ciutat centreeuropea. M'agraden les carreteres secundàries, els escacs, les illes atlàntiques, els rius navegables, els volcans, la pluja i la boira, la pintura i el gravat, la llengua italiana i la portuguesa, les pel·lícules antigues d'aventures, els relats de viatges, el jazz de John Coltrane i Billy Evans i sortir a córrer.

Llicenciat en Belles Arts i amb estudis de guionista, he fet de delineant, microfilmador, administratiu i conservador de museus, entre altres oficis. Soc escriptor, fonamentalment narrador. Per a mi, escriure és una pulsio, una necessitat absoluta i una pràctica artística més que no pas una professió. La meva obra gira al voltant de la idea del conflicte, la identitat, el viatge i la reflexió a partir del paisatge. El meu estil ha estat definit com reflexiu, descriptiu i emotiu. Em considero un escriptor català nòmada en el sentit literari, lliure per dibuixar el meu imaginari i per a la tria de referents.

Autor de més d'una vintena d'obres, algunes de les quals han estat traduïdes a l'espanyol i a l'italià, he escrit poesia, narrativa breu, novel·la de gènere negre, novel·la juvenil (camp en el que vaig guanyar el Premi Ramon Muntaner del 2005 amb *Història d'amor a Sarajevo*), narrativa de viatges (*Viatge d'hivern a Madeira*, Premi Lleida de Narrativa al 2004, i *Dietari de Porto*, Premi Benvingut Oliver de Narrativa al 2011) i, sobretot, novel·les, entre les quals destaquen *Masurca de Praia* (Premi Roc Boronat 2001), *Nocturn de Portbou* (2003), *Llums a la costa* (Premi Pin i Soler 2006), *Somnis de Valparaíso* (Premi València de Narrativa 2020), *Els dies sense fi* (2022) i *L'efecte de les marees* (2025).

He escrit ocasionalment articles per a diverses revistes, algun guió per al Canal 33 de televisió, conduït clubs de lectura i tallers d'escriptura creativa i impartit cursos de narrativa.

3. Temes de discussió

- a. El problema de la identitat, o el conflicte d'identitats. Les migracions, una constant de la Història.
- b. La creació artística. Saber conviure amb el fracàs
- c. La vida al sud de Xile, en el passat i a l'actualitat.
- d. Els maputxes enfront dels diferents colonitzadors. Reivindicació i desarrelament
- e. La idea de desordre
- f. *Ferneweh*, la necessitat de fugir del món que suposadament ens és propi, d'estar sempre en un altre lloc, lluny. Diferents maneres de experimentar el viatge
- g. La simbiosi amb la Natura i el paisatge en contraposició a la vida a les ciutats

4. Preguntes narratives

- a. Sobre els personatges. Quins et resulten més interessants o atractius i quins més indiferents o odiosos? Amb quin t'identifiques més?
- b. Sobre el tema. Quin és el tema central de la novel·la? N'hi ha més d'un?
- c. Sobre les trames o línies argumentals. Les segueixes bé? Ajuden desenvolupar el tema?
- d. Sobre l'espai. Valdivia, Chiloé, veus clarament aquests escenaris a través del llibre?
- e. Sobre el to. L'escriptura pausada, clara i alhora embolcallant de l'autor, creus que és l'adequada per al tema de la novel·la?
- f. Sobre l'estructura. L'autor ha triat la forma coral o de collage. T'ha resultat fàcil o difícil llegir el text? Has mantingut amb claredat la individualitat dels personatges?
- g. Sobre les notes de viatge d'Albert Cassanyes. Per què creus que l'autor les ha introduït a la novel·la? Aquest personatge és un alter ego seu?
- h. Sobre els elements màgics i onírics. T'han sorprès? És la primera vegada que l'autor utilitza aquest tipus d'imatges. Per què creus que ho ha fet justament ara?
- i. Si has llegit *Somnis de Valparaíso*, la novel·la anterior d'aquest cicle narratiu, quines són les semblances i quines les diferències amb *L'efecte de les mareas*?

5. Itinerari

La narració transcorre durant el mes de novembre de 2023 entre dos paisatges centrals del sud xilè: la ciutat de Valdivia, la capital de la Regió de Los Ríos, i l'arxipèlag de Chiloé, a la Regió de Los Lagos, però també hi ha episodis que remeten a Irlanda i a la Província Autònoma dels Hebreus, als confins de Sibèria. Qui llegeixi *L'efecte de les mareas* es trobarà amb una novel·la filosòfica, reflexiva, —en alguns passatges també amb elements màgics i onírics— però alhora tindrà un quadern de viatge a un món

ALREVÉS

misteriós, magnètic en el que els noms dels carrers, dels cafès, dels diaris, dels autors citats, les dades històriques, tot és extret de la realitat. El llibre és un collage de ficcions al voltant de les relacions, somnis i fragilitats dels seus personatges però també una invitació a perdre's en l'horitzó i els espais immensos on es barregen la terra, l'aigua i les vides de la seva gent.